

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60 / ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTNINO / OGLASI PO CENIKU / POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150.

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI / ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO / ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČVATEJO / POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Reduciranci! — Brezposelni!

SHOD

v soboto, dne 8. marca t. l. ob 8. uri zvečer v Mestnem domu.

Pridite vsi, ki ste bili po dolgoletnem službovanju vrženi na cesto!

Pridite vsi, ki nimate kruha, dasi bi radi delali, pa Vaša mesta zaseda o nam sovražni tujci!

Zveza ljubljanskih Orjun.

Čiščenje v Sokolstvu.

Politično delovanje in sokolsko nedelovanje g. dr. Vladimira Ravniharja je dovedlo starešinstvo Jugoslov. sok. saveza skoro do popolne neaktivnosti. Mesto, da bi ono delovalo samo na izglajenje diferenc in notranjo učvrstitev velike sokolske organizacije, nastale so v njem samem tako nasprotnosti, da je vsako resno delo skoro onemogočeno. Dva člana sta izstopila, izmed ostalih jih pa nekaj sploh ne prihaja več k sejam. Razumljivo je, da sokolstvo vsled tega z zanimanjem pričakuje glavne savezne skupščine, ki je sklicana za 23. t. m. v Ljubljano. V ospredju zanimanja stoji vprašanje političnega udejstvovanja saveznega staroste in vprašanje kandidature istega. Kot nam poročajo iz južnih krajev naše države in kakor sledimo iz pisanja političnih listov, vodi se iz izvestne strani strasna agitacija za ponovno izvolitev dr. Ravniharja. Po načinu iste ni težko uganiti, da izvira ista od interesenta samega. Če že ne neposredno, pa čisto gotovo posredno.

Ker se pri nas v Sloveniji iz popolnoma nerazumljive ozkosrčnosti vodilnih sokolskih delavcev o zadevi ne razpravlja niti v sokolskih listih, smatramo za umestno in koristno, spregovoriti o zadevi v svrhu informiranja Sokolstva v Sloveniji, ki je v obrambi čistote Tyršovega programa vedno stalo na prvem mestu.

Po geslu »ne časti — ne slave« in predvodeno po čistem jugoslovanskem nacionalnem čustvovanju je naše Sokolstvo pre mnogokrat žrtvovalo marsikatero svojih ugodnosti v korist razvoja celokupne sokolske organizacije v državi. Idealni delavci v vodstvu, da ne spominjamo imen dr. Oražna, Gangla, Vidmarja, Bajželca, Ambrožiča, Pivkova in dr., so navzlic vsem zaprekam, ki jim jih je mnogokrat stavilo nezamevanje med brati na Hrvaškem ali drugod, so z vneto zidali na zgradbi tudi po notranjosti edinstvenega jugoslovanskega sokolstva. Njih krivda ni, če je zavladala neenotnost v vodstvu samem, niti ni krivda na tehničnem vodstvu organizacije, katerega je v zadnjih letih upravljaval načelnik dr. Murnik, po svojih tehničnih zmognostih strokovnjak, za katerega bi nas zavidale še druge mednarodne telovadne organizacije.

Krivda neenotnosti leži v dr. Vladimirju Ravniharju in vseh onih ljudeh njegovega kova, ki niso smatrali Sokolstva za organizacijo dela, temveč za torišče osebnih ambicij in častihlepija. Če se danes dvigajo glasovi proti takim »sokolom«, prihajajo iz vrst aktivnih, poštenih in idealnih delavcev. Ne vodijo jih pa niti najmanj politično strankarski motivi, kakor je tudi popolnoma pogrešeno mišljenje, da izvira nezadovoljstvo z dr. Ravniharjem iz dejstva, da je on pristaš NNS ali kam že pripada sedaj.

Vzroki temu tiče drugod in če jih hočemo pravilno razumovati, moramo si biti tudi na jasnem, kako je dr. Ravnihar prišel do mesta sta-

roste in kaj je v letih svojega starostovanja napravil. V dobi stvaranja jugoslovanskega sok. saveza iz dotodanjih treh plemenskih sok. zvez je usoda naklonila najidealnejšega Jugoslavana, pokojnega dr. Oražna. Dasi je bil včasih premehek v svoji duši in premalo odločen v svojih dejanjih, je njegovo nedvomljivo jugoslovansko dalo novi organizaciji ne samo sijaj, ampak tudi srce, ki je z močnimi utripi gnalo v posamezne dele ljubezen do edinstva in skupnosti.

Dr. Oražen, nepozabni naš prvi starosta, je ves svoj čas — ne rečemo samo prosti — posvetil sokolski organizaciji in v njegovem stanovanju so se poleg rednih sej vršili redni sestanki, na katerih so se snovali načrti in pripravljalo delo. Na enem teh sestankov je prišel razgovor tudi do vprašanja, koga predlagati za saveznega podstarosta. Da bi ne padla takrat beseda, ki jo je izustil br. B., ki je v pomanjkanju drugih kandidatov predlagal dr. Ravniharja. Dasi vsi niso bili zadovoljni, prišel je vseeno v predlog, ker so v njegovem položaju vsi pač videli reprezentativno mesto in so vedeli, da bo dr. Oražen deloval sam. Kdo bi takrat slutil usodno smrt.

Ker je Vidovdanski sabor določil za sedež starešinstva Ljubljano, je jasno, da so sokolske organizacije drugih dveh narodnih plemen prepustile vprašanje kandidatur Slovincem in glasovanje na skupščini je bil le formalen akt. Tako je prišel dr. Ravnihar do mesta podstaroste in drugače tudi priti ni mogel, ker je bil med jugoslovanskim narodom malo, ali boljše nič znan. Tako so končno prišli v starešinstvo tudi drugi člani, ker končno ni mogoče, da bi poedinca poznali vsi člani. Podčrtati smo pa morali to vsled tega, ker skuša dr. Ravnihar, odnosno njegovi priganjači danes ravno v srbskih listih predočiti, da je on nosilec zaupanja vsega jugoslovanskega naroda. Da je postal starosta, se ima zahvaliti nesrečni predčasni smrti dr. Oražna, katerega je zastopal kot podstarosta in je bil na prihodnji skupščini izvoljen na predlog starešinstva starostom.

Iz rok svojih ožjih sodelavcev je prejel čast, danes pa odreka istim pravico presoje in obsojati njegovo delo in nedelo.

To je stvar okusa in osebnega takta.

Bilo bi končno vse dobro, če bi dr. Ravnihar mesto staroste vsaj izpolnjeval. V vsej dobi pa odkar nosi trobojno šerpo saveznega staroste, zadovoljeval se je s tem, da je točno prihajal k sejam, odpiral jih in zaključeval, predsedoval sestankom in hodil v avdijence ali zastopat.

O kakem drugem vodstvu ni bilo niti govora. Izven oficijelnih sej njega sokolska pisarna ni videla, o tem se lahko društva prepričajo iz dopisov, ki so podpisani dosledno od br. podstaroste Gangla, v kolikor niso bili s početka signirani s faksimile štambilko. Skratka, on je zavzemal samo častno mesto sta-

roste, delo vezano s tem mestom je pa prepuščal drugim.

Razumljivo je, da ni mogel uživati simpatij ostalih članov starešinstva, ki so delu v organizaciji zlasti v predzletni dobi žrtvovali ne samo dneve, ampak tudi noči. Neprijetnosti je pripomoglo tudi nedemokratično njegovo obnašanje, a to moramo, dasi je skrajno nesokolsko, pripisovati njegovemu temperamentu.

Čim manj je delal v organizaciji, tembolj se je udejstvoval v politiki. S kakim uspehom, to ne spada sem, a na kak način, to je važno. Kot starosta Jugoslovanskega Sokolstva, ki je na Vidovdanskem saboru osvojilo dogmo Jugoslovanskega naroda je začel v svoji politični karieri operirati s tremi samostojnimi narodi. Povzpel se je celo do neokusnosti, da je to protijugoslovansko teorijo zavlekel na sokolski bankeč, ki ga je povodom savezne skupščine priredila beograjska občina. Kot jugoslovanski Sokol je povdarjal kulturne centre treh narodov. Nit takih in enakih doslednosti se vleče skozi vse njegovo politično življenje do zadnjega njegovega koraka, ko je začel v Sloveniji propagirati radikalno strankarstvo.

Mi vemo sicer, da je v Sokolstvu posebno na jugu države mno-

go dobrih delavcev, ki se prištevajo radikalni stranki, kateri pripadajo od nekdanj. Vemo pa tudi dobro, da je radikalna stranka v Sloveniji dosledno podpirala tujerodni živelj na škodo Jugoslovanstva. Da ona stremi za plemensko hegemonijo Srbstva, to je končno povedal celo Mussoliniju zastopnik organizacije Srnao, katere član je Pašič in drugi radikalni veljaki.

Če noče torej Sokolstvo likvidirati s svojim Jugoslovanstvom, mora razčistiti to vprašanje. Iz edino tega vzroka vlada med idealnim slovenskim Sokolstvom nezadovoljnost s sedanjim starostom in edino ta vzrok je zadosten, da se odstrani. Če bi dr. Ravnihar bil Sokol, odstopil bi sam, če ne more svojega prepričanja spraviti v sklad z integralnim Jugoslovanstvom.

Ker pa ni, rajši vidi, da razpada starešinstvo, samo da on lahko v Beogradu mešetari z veliko organizacijo in svojo predsedniško veljavo.

Skrajna demokratičnost, bratstvo do bližnjega in nesebičnost, brezkompromisno priznavanje Jugoslovanskega naroda, to so lastnosti jugoslovanskega Sokola.

A sokolski starosta dr. Ravnihar nima nobene izmed teh!

„Nova Pravda“ in Orjuna.

Glasiло narodno - socialne stranke »Nova Pravda« je na pustno soboto priobčilo pod naslovom »Mi in Orjuna« sledeče vrste:

Mi narodni socialisti smo svoječasno pozvali naše strankine pristaje, da izstopijo iz Orjune. In zakaj smo to storili? Orjuno je ustanovil bivši minister demokratske (ljudske) stranke Pribičević. Program je bil navdve impozanten. Toda niti oddaleč se ne da spraviti v sklad s človeško logiko. Že ime »Organizacija jugoslovanskih nacionalistov« nasprotuje dejstvu, da bi mogel biti član te idealne organizacije oni, ki pripada po svojem političnem prepričanju demokratski ali katerikoli drugi ljudski (iz raznih narodnosti sestavljeni) politični stranki.

Takrat, ko je vodja JDS ustanavljal Orjuno, je ta stranka izdajala volilne letake za 18. marc 1923 z besedilom: »Wir werden keine nationale Politik treiben.« Lovila je glasove z zatajevanjem narodnosti v madžarsčini in nemščini. Vsi prvotni voditelji Orjune pa so bili iz politične stranke JDS, ki je ena največjih zaščitnic mednarodnega velekapitala. Narodni socialisti bi mogli Orjuno priznati le v tem slučaju, če bi se njeni člani rekrutirali le iz političnih narodnih organizacij ali pa, če se vstopivši člani absolutno odrečejo članstvu mednarodnih političnih strank. Kajti dveh ljudi v eni in isti koži — ne pripoznamo.

Zato, Orjuna, ven s hinavci! Potem smo vsi z vami — Narodni socialisti.

Mi se svojčas nismo niti najmanj razburjali nad bojkotom, ki ga je z velikim hrupom vodstvo narodno-socialne stranke proglašilo nad našo organizacijo, ker smo dobro vedeli, kaj bo posledica. Pošteno misleči in res nacionalno čuteči pristaši narodno - socialnega programa so obrnili svojim voditeljem hrbet in vztrajali še v naprej v Orjuni. Gnojnica, ki jo je »Nova Pravda« nabirala in sipala na nas, se je

pa razlila po glavah njenih duševnih očetov. Ko jim je smrad končno le malo preveč udarjal v nos, so se skušali preorientirati. Nekateri v smeri, ki »idealnemu« delavcu tudi nekaj nese, drugi so zopet trobili k umiku. Tako moramo tudi gornje vrste smatrati kot taktično pregrupiranje, četudi skrajno ponesrečeno.

Ni nas volja polemizirati z voditelji brez strank, politiki brez programa in ljudmi brez doslednosti, ki za svoj »boj« proti velekapitalu vlečejo plačo od Jadranske banke. Niti nam ne pride na um, prepričevati ljudi, ki še danes verjamejo in pišejo, da je »Orjuno« ustanovil Pribičević. Če ne poznajo niti zgodovinskega razvoja našega pokreta, jim tudi ne moremo zameriti, če ne morejo razumevati našega programa. Vendar bi si vzpričo trditve, da so vsi prvotni voditelji Orjune izvirali iz demokratske stranke in vedno podčrtavane narodnosti gospodov okrog »Nove Pravede« dovolili vprašanje, kje so ostali, ko se je snovala Orjuna. Odbijali nismo nikogar in kdor ni prišel k nam, ga nismo prosili. Mesto pomoči nas je njih glasillo brez najmanjšega povoda začelo besno napadati. Danes pa, ko uvideva, da je njegovo brezvestno in nesramno pisanje škodovalo le stranki, ne pa nam, se skuša posaditi na tronček pridigarja in stavlja nekake pogoje, da bi šlo vodstvo narodnih socialistov z nami in »priznalo« Orjuno...

Mi smo odklanjali konkubinacijo z močnejšimi strankami in se zahvaljujemo tudi za pomoč »oficijelnega« vodstva narodno - socialne stranke. Kar je v njej dobrega, je itak včlanjeno pri nas, politikov pa, ki jim je še po Splitskem kongresu program organizacije jugoslovanskih nacionalistov nelogičen, ne bomo mnogo pogrešali.

Bali se nismo njih groženj in bojkota, pa se tudi ne potegujemo za njih »priznanje!«

Ker njih »politična narodnost« je od pustne sobote. Ši.

Propadanje pomicovanja časti.

Nedavno smo brali, da je športklub »Primorje« imenoval za predsednika svojemu častnemu sodu g. dr. Vladislava Pegana, odvetnika v Ljubljani. Nismo verjeli svojim očem, toda ravno navedeno dejstvo nam jasno priča, kako nizko je padla morala v povojnem času. Na mesto, kamor je pred vojno smel le kristalno čist značaj in moč vse časti vreden, je postavil ugleden klub človeka, ki je o njem pred komaj tremi leti sodišče izreklo sledeče mnenje: U III. 107/21.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Obtoženec Josip Remec, roj. 27. februarja 1895 v Ljubljani, prist. tja, k. v. samski, trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta, nezakazovan se v smislu § 259, št. 3

oprosti

od obtožbe, da je sredi meseca februarja t. l. poslal na odvetniško zbornico v Ljubljani vlogo, v kateri imenuje zasebnega obtožitelja »moralno propalico« — s tem, pa tistega v priobčenem spisu zaničljive lastnosti dolžil in javnemu zasramovanju izročeval in s tem zakrivil prestopok žaljenja časti po § 491. k. z.

Razlogi.

Obtoženec je priznal, da je inkriminirano vlogo doposlal odvetniški zbornici. Tisti imenuje obtožitelja glede na postopanja v slučajih notarja Carlja, Ribnikarja in drugih »moralno propalico«.

Skliceval se je na to, da je ta priimek zaslužil, ker je obtožitelj v navedenih slučajih, posebno v slučaju Carlja in Ribnikarja postal na način, ki opravičuje priimek »moralne propalice«.

Pri tem sodišču je notorično to postopanje obtožitelja in tudi dokazano po spisu U 487/19 po neprerekanu prebranih sodbah in zap. (r. št. 83) s pričo zasebnim obtožiteljem, ki je sedaj celo priznal, da je sodeloval celo pri drugi ovadbi, ko je Carlj še služil pri vojakih. Disciplinarna sodba smatra to kot posebno nizkotno in nepošteno. Zagovor obtožencev je v tem oziru opravičen, vsled tega se je moral obtoženec oprostiti.

Ljubljana, dne 27. aprila 1921.

Markič I. r. Potrato I. r.

Zasebni tožitelj je ravno sedanjim predsednik častnega sode dr. Vladislav Pegan. Torej človek, ki o njem disciplinarna sodba pravi, da je bilo njegovo ravnanje posebno nizkotno in nepošteno, je danes po treh letih predsednik častnega sode. On, ki je bila o njem izrečena tako uničujoča sodba, sedaj drugim čast meri! In cela slovenska javnost gre brez vsega čez to nečuvno sramoto naše družbe. To je mogoče seveda samo pri nas Slovincih, ki smo sicer najkulturnejši »Narod« na svetu, samo nam treba še naučiti se primitivnih pojmov o časti od — ciganov.

Rešitev „kuluk“.

Nagrada zvišana na 200 Din. Na razpisano nagrado je došlo 572 rešitev, od katerih je pravilno rešenih 146. Pravilno so rešili oni, ki so našli ku-lu-k v inseratu Učiteljske tiskarne v osmi vrsti v stavku: »Okusna oprema ikustriranih katalogov itd.«

Vsled velikega zanimanja je uprava sklenila povišati razpisano nagrado od 100 na 200 Din. In sicer tako, da dobi prvi izžrebani D 100, drugi in tretji pa po 50 Din.

Izžrebani so I. z nagrado 100 Din gđna Vanda Ilesičeva, Ljubljana. II. z nagrado 50 Din gđna. Erna Vrabc, Struževo, p. Naklo (Gorenjsko).

III. z nagrado 50 Din ga. Gorjup Terezija, prodajalka časopisov pred pošto v Ljubljani.

Din 5000 - (pettisoč) nagrade

izplača takoj uprava lista dotičnemu, ki bo našel v listu neko gotovo napako.

Ta napaka se bo nahajala samo

v 1 izvodu izdaje št. 11.—27.

Kdor jo bo našel, naj nam javi. Pazite na vsako malenkost!

Uprava.

Cirilica ali latinica?

Izmed številnih zaprek, ki so postavljene na pot našemu ujedinjenju in ki onemogočajo medsebojno spoznavanje in zblizanje posameznih delov našega naroda, je tudi naša razdvojenost v pisavi. Noben narod na svetu si ne more privoščiti tega razkošja, da bi izdal vse svoje publikacije, časopise, revije in knjige v dveh pisavah, samo mi Jugoslavlani trpimo na tej razdvojenosti, ki je plod tujih vplivov.

Čas pa je, da v tem oziru napravimo konec in se odločimo končno-veljavno za eno ali drugo pisavo, da s tem odvrnemo ogromno škodo, gospodarsko in kulturno, ki nam izvira iz tega dualizma. Na dosežani način je vsaka popularizacija kakoga velikega literarnega, znanstvenega dela iluzorna, ker ima pri nas cirilica omejen krog svojih čitateljev, latinica pa tudi svojega; ozek most med obema pa tvori tenka plast izobražencev, ki ne zadostuje za premostitev prepada. Ponovno naglašamo, da je to v škodo kulturni in napredku sploh. Čitateljem in pisateljem pa še posebej. Vsako delo, ki izide v latinici ali cirilici, si pri nas samo zoži krog čitateljev in ne more postati last celokupnega naroda.

Da mora ta dualizem pasti, je jasno vsakomur, kdor se količkaj zanima za napredek naroda in mislimo, da smo v tem edini vsi Jugoslavlani. Drugo vprašanje pa je, kako se naj reši ta problem. Argumenti naših klerikalcev, da je cirilica arhaiistična, da njenih pismenk ni mogoče razločevati in da je nerodna, kažejo samo ignorantski nivo »Slovenčevih« dopisnikov in anonimno aberdistvo njegovega uredništva, ki daje mesto v svojem listu takim napadom na cirilico, kakršne smo čitali pretekli teden izpod peresa nekega župnika z Gorenjskega in nekega poštarja z Dolenjskega. Prvi odklanja cirilske tiskovine, ker se boji posrbljenja, ki ga istoveti s pravoslavljem, drugi pa iznaša svojo sramotno nevednost, češ da črk ne loči drugo od druge, oba pa se postavljata kot zagovornika slovenščine, ki ni več ogrožena in ki ni naša zaščitnica tedaj, ko jih je kruto potrebovala.

S tem, da začnemo blatiti cirilico, ki je večini Slovanov najmanj tako draga kot nam latinica, se samo onemogoča že zanaprej celo diskusija o rešitvi tega perečega problema. Mi obojamo ta način najodločnejše in ga imenujemo naravnost barbarskim, ki ni vreden glasila stranke 20. stoletja.

Župnik in poštar, ki sta v »Slovencu« zarogovila in potožila svoje gorje javnosti, se nam kar nič ne smilita. Pomagano jima je lahko: Vprašata naj, eden svojega ministranta, drugi svojega sinka, in dobita bosta natančno pojasnilo, da bosta lahko in pravilno izpopolnila rubriko predloženih tiskovin. Mladina v Sloveniji je naprednejša od starcev, se rada in dobro uči cirilice i srbsčine in poročila pravijo, da z uspehom! Rada bo tedaj pomagala starcem, ki naj svojega ignorantsva ne obešajo na veliki zvon, saj je itak vse prepričano o njih nazadnjaštvu in starokopitnosti.

Dečki pa so — nerum novarum cupidini in baš to je ena izmed odlik, ki jih loči od zakrknjenih, izvožena pota ljubečih starcev. Uče se cirilice in srbsčine in si bodo zadnje pri vojakih še izpopolnili. Njih ne bodo tlačili k tlom predsodki, kajti kdor cirilico zna in pozna, ve, da se ta pisava ravnotako lahko bere in piše, kakor naša. Sicer bi milijonski slovenski svet ne imel enega človeka, ki bi gladko pisal in čital, kar pa je naravnost absurdno.

Takisto prazna, dasi na videz verjetna, je trditev, da nas latinica nekako druži z zapadnimi kulturnimi narodi in da so nam zavoljo nje bližja njih dela. Kdor se hoče uveriti o neresničnosti te trditve, naj da Slovencu, ki razen slovenščine ne pozna nobenega drugega jezika, prečitati sledeče besede, zajete na slepo iz besednega zaklada zapadnih narodov: ghiaccio, soghiagno, schützen, Tschirschky, Chateaubriand, chat — huant itd. Izgovoril bo naš človek te besede tako, da ga ne bo razumel živ krst. Pri tem smo izbrali celo zelo zmerne primeri! Znanje latinice še ne usposablja našega človeka, da bi bil količkaj bližji tem jezikom. Gre pa za to, kako korist ima preprosti človek iz širokih slojev naroda od te skupnosti. Nikake! Kdor trdi kaj drugega, je nevednež ali zlobnež.

Povsem druga pa je stran s cirilico glede na resnično skupnost z našimi najbližjimi slovanskimi sosedi Bolgari in z Rusi, ki se bomo morali prej ali slej politično in kulturno nasloniti nanje in iskati zaščite pred Madjari, Nemci in Italijani, ki sicer vsi pišejo latinico, pa jih to ne ovira, da bi nam ne stregli po življenju.

Ruski in bolgarski jezik sta nam toliko sorodna, da si bo naš človek — tudi iz širokih slojev — brez posebnih težkoč osvojil pasivno znanje jezika, ako odpade ovira, ki mu ga dela zdaj nerazumljivim. Vemo namreč, da so priprosti ljudje, večji cirilice, v Rusiji takoj prvi teden svojega življenja v ujetništvu čitali ruske časopise in smo isto opazili tudi pri avstrijskih četah v okupirani Ukrajini. Tu se je različno pokazala globoka vrednost jedinstva v pisavi, naši ujetniki v Italiji pa te vezi niso imeli, ker jim latinica ni pomagala prav nič.

V tem oziru je tedaj cirilica nam Jugoslovanom od večje koristi, kakor latinica, ker predstavlja realno jedinstvo in njega vrednost. Rusi vedo, da se s pisavo samo iz zgoraj omenjenih razlogov niti za las ne približajo kulturnemu zapadu, ker jih v glavnem loči od njega jezik, zato ne mislijo na ogromno delo uvajanja latinice, ki bi stalo obilo denarja in energije, doneslo pa ne bi realne koristi. »Slovenčeva« trditev, da Rusi odpravljajo cirilico, je neresnična.

Pri reševanju problema enotne pisave bomo morali pretehtati skrbno koristi, ki bi jih imeli od ene ali druge pisave. Mnenja smo, da smo s cirilico bližji Rusom, kot z latinico Čehom ali celo Poljakom, mislimo pa tudi, da nam bi bilo prvo zblizanje koristnejše od drugega.

To so razlogi, ki govore za cirilico, da ne omenjam niti nacionalnega momenta, ker bi s tem oživila tradicija staroslovščine, kar nekateri silno neradi slišijo, ker za staroslovenščino vohajo krivoverstvo, pravoslavje in večno pogubljenje, dasi se v naši domovini bere ponekod celo katoliška maša v tem jeziku...

Edini razlog, ki govori za latinico, je skrb, kaj bo v slučaju uvedbe cirilice z našimi brati onostran državni meja. Ti bi bili na ta način odrezani od našega slovstva, ker bi jim sovražna vlada ne dala prilike, da se nauče cirilice, temveč bi ji bil to celo dobrodošel povod, da bi se skitčevala na razliko med Jugoslovani to stran in onostran — granice. Naši rojaki bi bili primorani, da sami iz sebe ustvarijo književnost, ker bi jim naša postala nedostopna. Tega pa morda ne bi zmogli in obsojeni bi bili na kulturno smrt, ko bi žive vezi z domovino pomehale.

To pa je tudi dovoljen razlog, da ne hitimo, ne priporočamo in ne for-

siramo uvedbe cirilice, ki se naj uvaža začasno na način, kakor se vrši sedaj.

Obe pisavi se naj gojita in uporabljata paralelno in jednakoopravno, dokler se na obeh straneh ne zbistrijo pojmi v toliko, da se bo lahko začelo misliti sine ira et studio na uvedbe ene pisave. Kdor pa skuša napraviti to kulturno vprašanje za politični postulat te ali one strani, dokumentira svojo nekulturnost in je škodljivec naroda.

Čudno je, da je baš ljudem, ki so se v šolah učili raznih neživih alfabeta in jezikov, ravno cirilska azbuka in srbsčina tako zoperna, da pri vsaki priliki stresajo svojo mržnjo in na bratski jezik i na slovansko pismo. Malenkostna verska skrupuloznost in nestrpnost, nevednost in pododvano avstrijskanstvo narekuje gotovim krogom ta srd in z naslado

ulivajo olja v ta razdor — in plamen. Pri tem pa vedno citirajo razne znamenite Srbe, ki niso bili tako ozkosrčni in bi bili dali za jedinstvo še kaj več kot 25 mrtvih znamenj.

Čas in razvoj našega naroda bo pokazal, kaka solucija tega vprašanja, ki kriči po rešitvi, je našemu narodu najbolj koristna in najmanj škodljiva, zato pameten človek ne bo zavzel kar brez pomislekov stališča za latinico ali cirilico, kakor to delajo naši zletski klerikalci.

Jugoslovenski nacionalisti stojimo na stališču, da Slovenstvo, kar ga je svobodnega ni ogroženo, če tudi bi si usvojilo cirilico kot književno pisavo, dualizem v pisavi pa ogroža jedinstvo, ki ga je treba utrditi čim bolj in je v to opustitev ene ali druge pisave pač najmanjša žrtev, ki jo moremo doprinesti jedinstvu, narodu in državi.

Kronika.

Trgovska pogodba z Italijo. Sramotnemu paktu, ki je zapečatil usodo Reke sledila bo v najkrajšem času tudi trgovska pogodba z Italijo. Popolnoma odgovarjajoče jugoslovanski malomarnosti odgovorni činiteљи daleko podcenjujejo nevarnost, ki preti naši domači trgovini. V prvi vrsti velikim trgovcem uvoznikom, v drugi pa tudi malim. Nova pogodba bo odprla namreč na stečaj vrata raznim polentarskim agentom, ki bodo čez noč poplavalili celo državo, čisto gotovo pa vso Slovenijo. Podpirani po okolnosti, da jim ne bo treba kalkulirati z naraščanjem in padanjem dinarja, ker bodo svojo robo vedno prodajali v lirah, bodo z lahkoto konkurirali naši domači veletrgovini. Predvsem v manufakturni stroki, kjer bodo z svojim manjvrednim in cenejšim blagom po navadi prevarili malega trgovca in izpodrinili solidno češko blago. Pri splošno znani nesolidnosti laških trgovcev in verolomnosti Italijanov sploh si lahko predstavljamo, koliko opeharjenih žrtev bo med malimi podeželskimi trgovci. Ko bo prepozno, bodo razne korporacije dvigale svoje proteste, a danes se ne zveni nihče, razven — Orjune.

Ljubljanski oblastni odbor je namreč sklenil v polni oceni nevarnosti, ki preti naši trgovini z novo pogodbo in v zaveštil, da je dolžnost Orjune, zaščititi naše kraje pred italijanskimi špijoni-agenti s širokopotezno akcijo. Dolžnost naših trgovcev je, da zasnovano akcijo s svoje strani podpirajo moralno in gmotno in tako dosežejo, da ne bo uničena naša domača trgovina.

Med Italijo in med nami je nepomirljivo sovraštvo in zato ne bomo dopuščali, da bi laški kramarji pri nas nabirali denar, s katerim vzdržujejo fašistovsko milico, ki pobija naše ljudi. Naj vlada sklene sto pogodb, za Italijane bo vsaj Slovenija — pekel.

Vilajet Maribor. Mi vstajamo... Ko ste pred kratkim posvetili našim razmeram daljši člančič, smo ga vsi simpatično pozdravili, namreč mi iskreno narodno čuteči Jugoslavlani v Mariboru in okolici. Ne tako oni, katerim je veljal. Tu so stikali svoje brihtne, z ausseeskimi klobuki in junaskimi »šnajdi« okrašene glavice, to je bilo vrvenja in izpraševanja! Kot bi podrezal v sršenovo gnezdo, je zabučalo in mi-čakamo in smo radovedni, s kakšno akcijo nas osrečijo oziroma ne osrečijo v prihodnje. Čisto med nami jim povemo, da smo pripravljani na vse, in tudi na silo. Vis vin vincitur vi! Pomnite to. —

Mi bdim o in ne uide našemu očesu nobena vaša kretanja, našemu ušesu nobena vaša zabavljica. Skrbno jih zbirajmo, nič nam ne zmanjka, vestno in marljivo beležimo k pred in medvojnimi vašim velikim grehom vse prestopke, ki žalijo našo narodno čast in ponos. In ko bo kupa zasramovanja in zasmehovanja, kupa gorja in ponižanja polna, tedaj se zravna naš tilnik, v divjem srd in sovraštvu skrči pest, tedaj udarimo!

SLIKA RAZMER NA NAŠI SEVERNI MEJI.

Nečuvna nesramnost ravnatelja tovarne Kovina d. d. na Toznu pri Mariboru. Pri tovarni Kovina je nastavljen za ravnatelja Walterstein Karel, podanik Nemške Avstrije, bivši aktivni artiljerijski kapetan, eden naših naječjih nasprotnikov. Za svojega osebnega adjutanta je imenoval nekega Navratila, seveda tudi inozemca. Ta dva gospoda sta postala tako nesramno predrzna, da izjavljata, da je v tovarni uradni jezik nemški, in sicer z besedami: »Hier wird deutsch gesprochen und deutsch antiert!« V tovarno sta spravila že veliko ljudi iz Nemške Avstrije, za katere bi bilo najti dovolj nadomestila med našimi ljudmi. Razumljivo je, da vlada pod takim vodstvom v tovarni povsem nemški duh. Da se pa ta še bolj ukorenini in da postane tovarna povsem švabska, je te dni ravnateljstvo odpustilo iz službe člana naše organizacije Aleksandra Pavloviča, rodom Srba, z motivacijo, da se mora reducirati pisarniško osebje. — Tako se postopa pod današnjim režimom z zavrednimi Jugoslavlani v lastni državi. Če je že treba reducirati uradništvo v tej tovarni ali ne pridejo tu v prvi vrsti v poštev inozemci. Ali smo prišli res že tako daleč, da nam bodo v naši državi komandirali oni, ki so tlačili sto in sto let naš narod? Da bodo ti ljudje samovoljno odstavljali naše ljudi in jih metali na cesto, svoje pa importirali iz tujine in jih nastavljali na izpraznjeno mesto!

Vlada, kje si? Opozarjamo zadnjič merodajne faktorje, da se drže strogo tozadevnih za tuje državljane veljavnih odredb. V zadnjem času so taki slučajni na dnevnem redu in bomo v prihodnji številki navedli še več tozadevnih dejstev. Zahtevamo, da se ščitijo od strani vladnih organov naši državni in narodni interesi, in to posebno tu na severni meji. Koliko brezposelnih vseh strok že danes obupa in z grozo gleda na bodočnost. Ali ne bi bilo bolje, da bi se tem našim ljudem dalo ona

mesta, ki jih opravljajo sedaj tuji državljani. Izgovor, da je ta ali oni tujec nenadomestljiv, je le v premmogih slučajih navadna fraza in premmoga podjetja se s to motivacijo napram oblastim samo krijejo. Jugoslavlani na severni meji opazujemo z ogorčenjem, kako se tuji v naši hiši čimdalje bolj samopašneje obnašajo in kako se večajo slučaji, da mora naš človek izprazniti mesto za tujca. Temu mora biti na vsak način konec. To je naš zadnji opomin napram vladi in oblastem, ker bi morali v nasprotnem slučaju poseči po samopomoči.

Jugoslavlani na severni meji.

STADT - APOTHEKE
zum K. K. Adler
des Friedrich Prull
in Marburg, Hauptplatz 12
neben dem Rathaus.

se najtopleje priporočal — Mnenja smo, da bi g. Prull v petem letu Jugoslavije kot zaveden Slovan vendar že enkrat lahko nadomestil svoje K. K. vrečice s slovenskimi ter ne žalil z emblemi avstrijskega valpetstva zavednih Slovanov. — G. Prull, bodi Vam to zadnji opomin!

Lekarna Wolf v Mariboru se vedno izziva z nepotrebnim nemškimi napisom »Nachtglocke«, ki se ti sveti naproti že z Glavnega trga. Za danes tega hudega nemškega volka samo malo pogladimo po naježeni dlaki, kar naj bo tudi opomin, da napis čimprej odstrani! — V nasprotnem slučaju — to nam lahko mirno verjamete g. Wolf — imamo pa tudi sredstva, da pristrižemo vrhove nemških dreves, ki hočejo v naši Jugoslaviji rasti do neba!

O insolvenci 60-70 tveč v Mariboru poroča zagrebška čifutska krpa »Der Morgen«. Prav upravičeno je završalo v slovenskih listih radi te novice, ki ni drugega, kot plod prebujne dopisnikove fantazije ali pa naveden pogovor za pivsko mizo kakke predmetne krčne zbranih »politikov«. Žalostno za naše razmere, da se najde list, ki take gorostasnosti poroča, še žalostnejše, da na tako fatalen način nasede svojemu dopisniku-mazaču, kateremu na številko privesena ničla ne igra posebne vloge. Ena ničla več ali manj — komu to smeta! — A šalo na stran: Poročanja v dnevne liste, loveče se za raznimi senzacijami, je škodljivo in zasluži batine! — K temu naj pripomnimo še to: Mariborski dopisnik »Morgena« mora biti tudi v precej ozki zvezi s poročevalci v graške liste, iz katerih tuintam zveemo kako vest o naši organizaciji in njenem gibanju. Svetujemo torej temu gospodu o pravem času, naj pusti naš pokret prav lepo v miru, ker se mu lahko zgodi, da dobi za poročila o nas razen običajnega honorarja tudi še od nas kako malenkost — in natura. — Pa brez zamere in lepo tiho bodite, drugače vas v prihodnje zlasamo krepkeje!

Svarimo! Somišljenik trgovec iz Trbovelj nam poroča, da zlasti z vrnemo priporočila Zlatorogovila g. R., zastopnik tvrčke B. in drug v Ljubljani. Nas trgovski posli sicer ne brigajo toliko, svarimo pa imenovane gospoda, da bi v bodoče svojo propagando za švabsko žajfo opiral na zabavljanje proti Orjuni. Ker sicer bomo prisiljeni priti zamorca — brez Zlatorog-mila.

GOSPODINJE!

Ali zahtevate pri trgovcu, kjer se strežete, vedno testenine »PE-KATETE«. Ako ne, prosimo, storite to vedno!

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

Deln. glavn.: Din 60,000.000 **CENTRALA (začasno) LJUBLJANA.** **Rezerve: Din 32,515.000**

PODRUŽNICE:

Beograd	Jesenice	Metković	Brzojavni naslovi:	Amerikanski oddelek.
Bled	Korčula	Prevalje	JADRANSKA.	Potniški urad.
Cavtat	Kotor	Sarajevo		
Celje	Kranj	Šibenik		
Dubrovnik	Ljubljana	Split		
Ercegovci	Maribor	Zagreb		
Jelša				

Afilijacija:
Frank Bakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York City.

JADRANSKA BANKA D. D.

BEOGRAD

INOZEMSKA ZASTOPSTVA:
ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija, Zadar.
AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj.
JUŽNA AMERIKA: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir, Puerto Natales.

VELIKA PROTIDRAGIJSKA AKCIJA V MARIBORU. V nedeljo, dne 9. t. m., se vrši dopoldne ob 9. uri v veliki dvorani »Narodnega doma« velik javni manifestacijski shod, ki bo glasen in videen protest proti neznanosti in nepravilni dragini. Ta shod je sklicala Organizacija Jugoslovanskih Nacionalistov in vse stanovske organizacije. Tem potom se vabi članstvo mariborskih in okoliških organizacij, da se polnoštevilno udeležijo te tako potrebne protidragijske manifestacije. V nedeljo torej vsi na shod! Izdali se bodo tudi tozadevni veliki in mali lepaki.

Tako je prav! O škodljivi in protidržavni židovskega »Der Morgen« smo že pisali ter pozvali vse prave Jugoslov. trgovce, da v njem ne inšerirajo. Našemu pozivu so se odzvale sedaj tudi trgovske organizacije. Tako je prav, na mestu je sedaj tudi, da se odstrani ta čunja iz vseh kavarn in javnih lokalov!

Kukavice. Iz Primorja nam pišejo: V italijanskih časopisih se čitajo oglasi, kjer naši trgovci ponujajo lažkim firmam svoje lokale in pisarne v svrhu ustanovitve zastopstev. Odnosno filijal. Vse te kukavice so lahko preprečane, da bomo njihova imena že ugotovili ter pridejo pri konečnem obračunu prvi na vrsto!

Nebesa! V Zagrebu je 10.000 Jugoslovancev brezposelnih, med tem ko je istotam uslužbenih 15.000 inozemcev, židov in švabov. Krasna perspektiva za židovsko-seljčko-čovčevsko republiko.

V Ptuj u igra ulogo velenemca mehanik Spruschina. Oče mu je bil pristen Celi, a mati Haložanka, a on je sedaj čehoslovanski nemško-nacionalist. Njegov oče, ki je bil klepar, je imel nad vrati napis I. Spruzina, a sin je pa Spruschina. Dobro bi bilo povedeti, ali ni morda ta vlegerman v krstni knjigi vpisan Spruzina?

St. Jurij. Svoječasno je prinesla »Orjuna« dopis iz St. Jurja ob juž. žel., da je zagovarjala gostilničarka K. renegata Tascheka, ki je s podlo pisano dopisnico razžalil tukajšnjega Sokola, a njena hčerka pa se je trkala na prsi in rekla: smo nemčurji in ostanemo nemčurji. Slišali smo pa, da je neki I. Kristan v »Slovenec« zagovarjal Kincle kot narodnega, hoteč jih oprati nemčurstva; tega pa ne bo dosegel tudi z Zlatorog-milom. Iz hvalečnosti je dobil samo »Slovenec« novega naročnika.

Žid Rechnitzer iz Ptuja prihaja v kupcijskih zadevah tudi v celjski okolici. V nekem trgu je pozdravil in nagovoril domačega trgovca v nemškem jeziku in trgovec je čebijal z njim tudi nemško. Sramota! Ako žid R. v Ptuj u s Haložani in Poljanci prav dobro slovenski občuje, zakaj bi pa slovenski trgovci z njim švabčarili?! Potrebno je pri nas pač več narodne zavednosti in ponosa!

Trboveljska premogokopna družba in narodna skupščina. Tožbe, s katerimi zahteva Trboveljska prem. družba pred okrajnim sodiščem v Laškem, da izpraznijo od nje odpuščen delavci takoj stanovanj, trajajo dalje kljub soglasnemu sklepu narodne skupščine, da naj vlada primora Trboveljsko prem. družbo, da sprejme odpuščene delavce nazaj na delo.

Dne 10. marca t. l. se bo vršila pred okrajnim sodiščem v Laškem zopet razprava v teh pravih. Trb. prem. družba noče sprejeti nazaj odpuščenih delavcev ter je to utemeljevala pri večini s tem, da so bili člani ali odborniki strokovne organizacije »Zveze rudarskih delavcev«. Bivši odborniki »Zveze« so pa že vsi odpovali na Francosko. Zato zadostuje sedaj Trb. prem. družbi glede ostalih odpuščenih delavcev, ki se potegujejo še za službo pri njej, ugovori, n. pr. da se delavec v delavskem gibanju sicer ni udeleževal, da ga pa kljub temu družba smatra kot zaupnika in hruškača. Enemu rudarju, katerega je sprejela družba leta 1922. na delo, pa po tem času ne more drugega očitati, kakor da je na nekem shodu stopil na oder ter obžaloval medsebojne prepire rudarjev ter da je s tem agitiral za enoten nastop delavcev. Prepuščamo sodbo javnosti, ako pomegijo ali ne pomegijo takšni ugovori Trb. prem. družbe in njeno nadaljevanje tožb proti odpuščenim delavcem na takojšnje izpraznitev stanovanj, roganje narodni skupščini, ministrstvu za šume in rude in celotni vladi.

Mestni odbor Orjuna v Trbovljah odločno protestira proti pobiranju milodarov od strani tukajšnjih nemških gospod — tudi pri Slovincih — za nemško deco v rajhu. Jugoslavija ima sama dovolj po vojni obubožane dece, dovolj sirot brez staršev, katere bi morali podpirati mi vsi in tudi Nemci, ki od nas in pri nas žive. Tujak je pa ravno nasprotno. Ponesiti nemški narod v rajhu naj v svoji nadutosti sam skrbi za svoje reveže. Kamor pridejo te nemške dame z nabiralnimi polami, naj se jim podpora odločno odkloni. Pozivamo lobenem policijo, da se za zadevo pozanima — po katerem zakonu je dovoljena ta akcija.

Priloga vsem rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO
izvorsten orodatek za kavo.

Trgovci, obiščite
VIII. mednarodni vzorčni veletrg v Pragi!
Pejavnita in legitimneje daje
Čehoslovaški konzulat Ljubljana. Aloma Company Ljubljana.

POZOR!
Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.— Ljubljana, Zvonarska ulica števil. 1.

Naš pokret.

Mestna Orjuna Zagorje pozivlja članstvo in vabi somišljenike, da se udeležijo polnoštevilno članskega sestanka, ki se vrši dne 9. marca 1924 ob 3. (15.) uri v zborovalnici v »Sokolskem domu«. Ker je sestanek velikega pomena za razvijanje društvenega prepričanja in se vrši obenem predavanje »o nacionalizmu«, prosimo polnoštevilne udeležbe. Eno uro pred sestankom se vrši redna odborova seja. Pri sestanku sprejemanje novih članov. Obenem se pobira članarina. Vstop imajo vsi po članstvu vpeljeni gostje. Zdravo!

Občni zbor Orjuna - Mirna, ki se je, kakor smo že poročali, v svrhu intenzivnejšega delovanja osamosvojila od stare širše organizacije za Mirenko dolino, se vrši v nedeljo 9. marca. Upamo, da bo ta ustanovna skupščina, katere se udeležijo tudi delegati oblastnega odbora, začetek novega intenzivnega delovanja nacionalistične organizacije v lepi Mirenski dolini. Želeli bi le bilo, da se tega ustanovnega zborovanja udeležijo tudi naši nasprotniki, da se tako sami prepričajo, koliko je resnice na obrekovanju nasprotnikov.

Občni zbor Orjuna Marenberg-Vuhred, Dne 3. februarja 1924 se je vršil v gostilni ob mestu v Dobravi pri Marenbergu redni občni zbor Orjuna Marenberg-Vuhred. Namesto zadržanega br. predsednika je otvoril zborovanje br. podpredsednik P. Mravljak. Povdarjal je, da mestna Orjuna ni mogla vršiti na državni meji svoje narodne dolžnosti tako intenzivno, kakor bi rada, ker je pretežna večina prebivalstva vzgojena v nemškem duhu. Slovinci pa v Marenbergu nimajo niti prostora, kjer bi se lahko nemoteno zbirali. Odbor pa je skušal rešiti svojo dolžnost vsaj s tem, da je razširjal naše glasilo in opozarjal mladeže na pretečo narodno nevarnost. Pa že obstoj naše organizacije sam je Nemce in nemškatarje vsaj v toliko zastrašil, da se ne upajo preveč izzivati. Z žalostjo pa mora ugotoviti, da do danes ni bilo mogoče še organizirati akcijsko četo, ki je tukaj neobhodno potrebna. V slučaju potrebe in sile bo pač treba za enkrat poklicati sosedne organizacije na pomoč. — Br. tajnik je poročal, da šteje organizacija 42 članov, ki pa so raztreseni po posameznih okoliških krajih, kar zelo otežkoča delovanje. V našem krogu je premalo mladine, zato tudi ni bilo mogoče organizirati akcijsko četo. Naloga novega odbora pa bodi, da pritegne k organizaciji kolikor mogoče veliko število mladine, ki jo je treba vzgojiti v jugoslovanskem nacionalističnem duhu. — Pri volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor. — Pri slučajnostih sta predlagala brata Pahernik in Kolšek, naj deluje Orjuna z vsami silami na to, da se združijo tu ob ogroženi državni in narodni meji vse slovenske stranke k enotnemu in skupnemu nastopu proti Nemcem in nemškatarjem. Br. Kolšek povdarja, kako kvarno vpliva naše strankarsko časopisje na naše politično še mezele obmejno ljudstvo, ki vsled ogabnega pisarnja o neprestanih strankarskih bo-

jih ne more vzljubiti svoje osvobodjene domovine in rajše poslušamamljive glasove nemškutarjev. — Občni zbor poveri bratu Paherniku nalogo, da stopi z vsami merodajnimi čimielji v stike, ki naj prenehajo vsaj tu na severni ogroženi državni meji s svojimi strankarskimi boji in naj rajše delajo vsi skupaj v korist in blagor velike, osvobodjene domovine.

Mestna Orjuna Cerkljica je imela svoj 11. redni občni zbor dne 17. februarja. Polnoštevilna udeležba je pričala, da je ideja naša uspešna tla za svoj obstanek. Izvolil se je odbor, ki si je nadejal nalogo, da bo v svojih najboljših močeh razširjal in delal na to, da se ideja ob naši meji poglobi in razširi v poslednjo kočo.

Or-ju-na v Šiški priredi v tekočem letu sledeče prireditve: Dne 5. aprila zabavni večer, dne 3. maja dan žrtve, dne 6. julija in 10. avgusta vrtno veselico. Prosimo bližnje organizacije, da blagovolijo to upoštevati. — Odbor.

Kontrola članov. Opozorjeni smo, da se po mestu javljajo individui, ki nosijo naš znak, pa niso naši člani in običajno povzročajo škandale. Da to nastopanje, ki naši organizaciji in ugledu škoduje, onemogočimo, smo določili spodaj imenovane brate, naj izvršujejo kontrolo nad člani z znakom. Vsak član »Orjuna« je dolžan na njihovo vladno zahtevo legitimirati se. Pregled izvršujejo: Kožman Zmago, Kvartič Slavko, Mekinc Franjo, Šolar Herman in Zajc Lojze. **Orjuna Ljubljana.**

Poziv. Brata Josipa Zenkel, člana podpisane organizacije pozivljamo, da se javi tekom treh dni osebno ali pisмено v pisarni Opekarska cesta št. 31 od 6.—8. ure zvečer. Orjuna Krakovo-Trnovo.

Mestna Or-ju-na Krakovo-Trnovo naznanja svojim članom, da so članske izkaznice že gotove, ter se iste dobe vsak dan od 8.—12. ure in popoldne od 14.—20. uri v društvenem lokalu, Opekarska cesta 31.

Or-ju-na Krakovo-Trnovo je priredila prošlo soboto, dne 1. marca t. l. v prostorih gostilne Lozar, Rožna ulica 15, svoj prvi, nad vse uspeši družabni večer s plesom, katerega so se v lepem številu udeležili Orjunski bližnjih organizacij v kroju in civilni, kakor tudi nam naklonjeno občinstvo. Uspeh prireditve je bil v vseh ozirih prav povoljen. Odbor društva se najiskreneje zahvaljuje vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli k tako lepemu uspehu prireditve.

Iz vojvodinskih Orjum. Plemensko sovraštvo zahteva še vedno nove žrtve. Zadnje dni je preminul eden najboljših članov akcije in tajnik Orjuna v Indiji br. Rada Radivojević in to vsled uboda, ki ga je dobil pri umoru Rade Filipovića. Pokojni Rade je bil navdušen Orjunaš, ki je neustrašeno nastopal za naše ideale. Ob spopadu v Indiji in smrti brata Filipovića se je hrabro branil napadov srnaosvskih razbojnikov in bil pri tem tudi ranjen. Po tem dogodku so ga odpustili iz državne službe. Vsled zadobljenih ran je legel na posteljo, ki je ni več zapustil. Orjuna v Indiji je sklenila, da mu postavi spomenik. Dalj kot kamen pa naj živi njegov spomin v srcih njegovih sobratov članov, ki naj v spominu njegove smrti ne mislijo na maščevanje, temveč na to, da čim prej dovedejo vse zapeljane plemenske separatiste do spoznanja in medsebojne bratske ljubavi, ki je predpogoj obstoja države in naroda. **Sumadijska Orjuna**, glasilo naše organizacije v Srbiji, se je preselila iz Kragujevca v Beograd, kjer izhaja od svoje 3. številke dalje. Upati je, da bo ožji kontakt z oblastnim odborom in agilno beogradsko organizacijo dobro vplival na razvoj tega, za naš pokret toliko važnega lista. Sedež uredništva in uprave je: Beograd, Knežine Ljubice ul. 15. Prosimo člane, zlasti premožnejše, da z naročnino podpro glasilo naših vrlih Sumadincev.

Kopirni stroji Alexa
THE REX CO., Ljubljana.

„ITO“ zobna pasta sigurno odstranjuje zeleni rob na zobeh.

Klobuke, čepice, nahrbtnike i. t. d. v veliki izbiri pri **JAKOB LAH**, Maribor, Glavni trg 2.

Naročajte „Pobedo“!

Službene objave.

Vsem Orjunam. Z ozirom na svoječasno objavo v »Orjuni« in pa v očigled dejstvu, da se pojavlja vedno več lopovov, ki hočejo denarno izrabljati organizacijo, nalagamo, da se podpre potujočim invalidom, pa bi oni potovali z legitimacijo ali ne, a tudi s priporočilom kakršnegakoli člana, principiuelno ne smejo izdati.

Poziv. Ob vsaki priliki nas nadlegujejo različni ljudje, ki se pritožujejo, da se naši člani akcijaši, posebno Dalmatinci, za organizacijo nedostojno obnašajo. Vsi, ki prihajajo, nam pokažite ušesa, nihče pa ne ve nič konkretnega in je vsled tega vsako disciplinarno postopanje nemogoče. Ker hočemo pokazati, da nam je v resnici na tem, da ohranimo organizacijo na višku, pozivamo vsakogar, ki bi bil v stanu nam prinesiti konkretne podatke o kvarnem postopanju naših članov z ozirom na organizacijo, da nam jih v uradnih urah predložijo.

Iz mariborske ekspoziture Oblastnega odbora v Ljubljani.

Službene vesti Orjuna Studenci. Članstvu gornje organizacije, kakor tudi članstvu razpuščene mariborske Orjune se razglašja: Uradne ure tajništva so vsak ponedeljek in vsako sredo od 7. do 8. ure zvečer v Čitalnici v »Narodnem domu«, kjer dobe vsi v organizacijskih zadevah potrebne informacije, članske izkaznice, znake i. dr. Tudi se prodajajo knjige br. dr. Pivka serije »Proti Avstriji«. Priporočamo bratom, da pridno segajo po teh knjigah! — Organizacija je naročila vse liste našega pokreta in so članstvu na razpolago v tajništvu, kjer jih lahko čita med običajnimi uradnimi urami čitalnice. — Kroji se bodo odslej dobavljali potom organizacije in s predhodnim dovoljenjem odbora ter se dobe nakaznice v tajništvu ob običajnih urah uradovanja. Kroj, za katerega jamči organizacija ter se plačuje v obrokih, je do popolne poravnave računov, last organizacijel — Prihodnji plenarni sestanek članstva je v soboto, dne 15. t. m. ob 20. uri in se že sedaj opozarja, da se

Prva slov. zidarska zadruga v Ljubljani.
Registrirana zadruga z omejeno zavezo.
Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
Tehnično vodstvo po oblastveno avtoriziranem gradbenem inženjerju.
Projektira in izkruje vsa v stavbeno in inženjersko stroko spadajoča dela.
Delo solidno. Cene konkurenčne.

IVAN ZAKOTNIK
mesni tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379
Vskovratna tesarska dela, moderno lesene stavbe, ostreža za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniče; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furirja.

„JUGOEKSIM“
Eksport Trgovska družba. Import
Vekoslav Pelc & dr.
LJUBLJANA, Vegova ulica št. 8.
Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga milna „UNION“ Osijek.
TRGOVINA
* specijalnim kolonialnim, materijskim blagom, deložnim, poljskim pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. V LJUBLJANI
prodaja
PREMOG
IZ SLOVENSkih PREM OG OVNIKOV vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
INOZEMSKI PREM OG IN KOKS vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikieta.
N A S L O V :
PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. V LJUBLJANI
MIKLOŠČEVA CESTA ŠTEV. 15/II.

ga vsi, zavedajoč se v polni meri važnosti našega pokreta, polnoštevilno udeležijo. — V torek, dne 18. t. m. ob 20. uri se vrši istotako v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« sestanek ženskega članstva v svrhu ustanovitve potrebne ženske sekcije. Upamo, da se vse naše zavedne članice temu pozivu tudi v velikem številu odzovejo. Zdravo! — Tajnik.

600 Din posojila
za dobo 2 mes-cev z odstotki isče v veliki stiski nahajajoči se družinski oče. Ponudbe pod »Državni nastavljenec Orjunaš« na upravo »Orjuna«.

Ne strahi se pomagati organizaciji, ki je potrebna narodu, tudi če so njeni nasprotniki še tako številni!
Novi ameriški predsednik Coolidge.

Rešimo Sokolski Tabor!

POOBlašČENI DOBAVITELJ VSEH UNIFORMSKIH POTREBŠČIN OR. JU. NA.

LJUBLJANA

PETER CAPUDER

VIDOVDANSKA 2

Zahtevajte brezplačen cenik, navodila za mero in plačilne pogoje

Inserirajte v „Orjuni“!
Za izdelovanje najmodernejših promenadnih in športnih obtekl po najnovejšem kroju in jako ugodnih cenah se priporoča
Jakob Smerajc
Opekarska ul. 31.

Manufakture, moda, kontakcija
DRAGO
v zalogi specijalno angleško česko sukno, vsi vrsti obtekl, dežni plašč, tanjši, najkvalitetnejši, pelarino.
SCHWAB
Ljubljana
Dvorjni trg 3.

IVAN JAK IN SIM
Ljubljana, Gosposvetska cesta 2
priporoča svojo bogato zalogo:
Pisalnih strojev **ADLER in URANIA**
Šivalnih strojev za rodbine in obrt.
Voznih koles Styria, Dürkopp, orožno kolo (Waffenrad).
Ceniki zastoj in fr. nč.

Dopisi.

Zagorje. V »Strokovni borbi« z dne 6. febr. 1924, št. 4. in 5. je neki dopisun nagromadil glede demonstrativnega snetja žalne zastave, ob priliki smrti Ljenina, toliko laži, da je moja dolžnost, da resnici na ljubo podam nekaj tozadevnih podatkov, da bodo pošteno misleči Zagorjani premetrili, koliko podlosti se lahko pričakuje od takozvane rdeče internacionalne.

V našem kraju je naše stališče eno najtežavnejših, mogoče v celi Jugoslaviji. Par zelenih steklarskih pajkov, ki mislijo, da so še vedno v blaženih rumeno-črnih časih, misli, da so absolutni odločilni faktorji v našem kraju. Okoli njihove steklarne še vedno slišimo prepevanje nemških pesmi — in sicer švabskih nacionalnih. Ti ljudje se ne zavedajo, da jedo naš slovenski kruh. Povsem jim javno in odkrito, še je nekaj poštenjakov in ti hočemo za vsako ceno omejit njihovo predrznost. Ne rečem pa s tem, da so vsi steklarji enaki — čast komur čast — a oni izvržki naj vedo, da njihovo čuvstvovanje ni čuvstvovanje cele zagorske javnosti. Ne smejo misliti, da smo žalovali takrat vsi, ko je umrl največji slovanski trinog. Stotisoče in stotisoče nesrečnikov je bilo žrtev njihovega rdečega carja. Prijatelji se še spominjamo 1. maja, ko ste naše nacionalne zastave, ki smo jih tudi izobesili v znak veselja zavednih delavcev, ometali z blatom in opljuvali. Se slišimo klice vaše neorganizirane podivjane tolpe: »Smrt hudičem!« in »na gauze z hudičem!« Vi ste lojalni, kaj ne? Vi imate izobrazbo — vsaj dostojnooliko, toliko kot

jo ima navaden rovtar? Prijatelji, kje so visele vaše žalne zastave, ko je umrl oni veliki mož, ki se je boril celo svoje življenje za svobodo Jugoslovanov? Kje so bile vaše žalne zastave ob prevozu judenburških žrtev, kje ob smrti našega velikega pisatelja Josipa Stritarja. Vidite, takrat niste čutili potrebe, da izobesite žalne zastave, ko je ves narod od Karavank pa do Kajmakčalana žaloval, ko se je narodu, katerega kruh jeste in med katerim živite, trgalo od tuge in bolesti srce. A takrat, ko je umrl človek, ki ni napravil za naš narod drugega kot polno bolesti, takrat ste šli izobesit žalno zastavo. In, ko sem videl ta grozni pečat sramote, sem dobil vsaj par poštenjakov in ta pečat sramote odstranil. Da, v nočni uri sem ga odstranil. Ni mi bilo do pretepa. Tudi ga nisem še nikoli iskal. Takoj drugo jutro je bil čin javljen na pristojno oblast, ki sem ji naznanil, kje dobe lastniki prapor. Sneli smo zastavo in to naznanili takoj zjutraj. A jaz sedaj vprašam javnost, ali je to tatvina, ali je to lopovščina, kdor je pošten, je z nami mislil isto. Tudi ni istina, da smo vrv odrezali. Vrv je bila odvezana in se je enkrat odtrgala v vozlu sama. Posebno podlo so se lagali ti neboglenčki, trdeči, da je bila pri meni hišna preiskava. O, vi navrneži! Saj orožniki so za čin že vendar vedeli od nedelje predpoldne. In končno sem šam oddal zastavo v njihovo varstvo, kaj so napravili, to pa ni moja odgovornost. Sicer pa nočem več govoriti o zadevi, o kateri ni vredno, da se govori. Omenim vam fantiči samo to, da vas prav nič ne briga, kako vzgajam mladino. To je zadeva drugih obla-

sti. Kakšno tatvino smo izvršili s tem in kakšen Čaruga sem jaz in moji tovariši, bodemo videli pa na drugem mestu. Povdarjam samo to, dokler bodemo živeli, ne bodemo pustili žaliti naš nacionalni čut. Dopisuna v »Strokovni borbi« pa imenujem na tem mestu za javnega lažnivca in bodem na pristojnem mestu postopal z njim, kakor je zaslužil. Priznavam vam samo to, da ste v dopisu imeli le eno umestno vprašanje, in to je: »Kje je enakopravnost«. Zaglobite se v to vprašanje in pa »kdo ste?« in »kje živite?« Ako boste to pravilno pojasnili, takrat si sežemo v roke, takrat boste na pravihvilnem potu. Sicer mi pa ne zamerite!

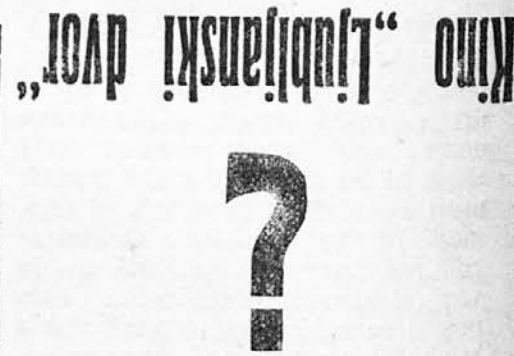
Vrabič Rudolf, učitelj v Zagorju ob Savi.

Iz Brežic. Gospodu dr. G. R., ki v brežiških gostilnah venomer brez povoda izziva naše člane, ker je izvedel, da ne bi bil sprejet v Orjuno, povemo zaenkrat na uho, da naj v lastnem interesu opusti vsako izzivanje Orjunašev, sicer bomo javnost in neko zanj zelo merodajno mesto seznanili z njegovim načinom življenja itd. Gradiva je dovolj. Obzirov je sedaj konec. Ste razumeli!

Iz Obreža pri Središču. Dne 2. marca so priredili tukajšnji klerikalci nekako predpustno veselico z dvema predstavama. Bila je tudi prosta zabava s šaljivo pošto. Raznašalci te pošte pa so bili v lepih uniformah in avstrijskih kapah s črno-žoltim trakom, zavedni središki in obreški Orli. Zabavo je počastil s svojim obiskom tudi narodni poslanec gosp. Bedjanič, kateri je raje doma, kot pa bi se ob strani svojega dičnega g. Korošca boril za pravice svojih ov-

čic. Čudno pri tem je, da isti gosp. poslanec ali namenoma ali pa res ni opazil črno-žoltih poštarjev, da bi jih poučil, da nismo več v blaženi Avstriji, temveč v svobodni Jugoslaviji. —ič—

Mi gremo naravnost, ne ozirajoč se na ničvredne malenkosti — rušeč barikade separatizma in defetizma.

Narocajte „Pobedo“!

Izreden užitek boš imel

če si privoščiš rimsko čašo

starega ljutomerskega burgundca

(letnik 1921)

v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

Poravnajte naravnost!

Na toaletni mizi

vsake dame naj služi kot okrask najljubša in najstarejša originalna kolinska voda z zaščitno znamko

Johann Maria Farina gegenüber dem Jülichs-Platz,

ki si je tekom enega stoletja pridobila in obdržala svoj svetovni sloves.

Dobiva se v vseh drogerijah in parfumerijah.

Zastopstvo za Slovenijo

v drogeriji „ADRIA“ Ljubljana, Šelenburgova 5.

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. Inter. 180. Tel. Inter. 180.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

POZOR! Na drobno in debelo! POZOR!

Velika zaloga vsega elektrotehničnega materiala

motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije.

Elektrotehnično podjetje

LEOP. TRATNIK

LJUBLJANA, So. Petra cesta 25.

Gradbeno podjetje

ING. DUKIČ IN DRUG

LJUBLJANA

BOHORIČEVA ULICA 24

Inserirajte v „ORJUNI“!

Otroški vozički!

več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, najnovjši motorčki ameriškega tipa „EVANS“. Velika zaloga pnevmatik in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emaliranje in poniklanje.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska 4.

MODNA TRGOVINA

A. Šinkovic

NASL. K. SOŠS

LJUBLJANA

Mestni trg 19.

CENE ZMERNE!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Casopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanko, dnevniki in beležnice.

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

Brzjavni TRGOVSKA.

(V LASTNI STAVBI)

Telefoni: 189, 146, 458.

Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Podružnice:

- Maribor
- Novo mesto
- Rakek
- Slovenjgradec
- Slovenska Bistrica

Ekspoziture:

- Konjice
- Meža-Dravograd